

Plenum

Onsdag 8.2.2017 kl. 13.59—20.24

13. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av lagstiftningen om stöd för byggande av bredband i glesbygdsområden

Regeringens proposition RP 2/2017 rd

Remissdebatt

Andre vice talman Arto Satonen: Ärende 13 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till kommunikationsutskottet.

Debatt

18.59 **Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä 2/2017 esitetään laajakaistarakentamisen tukea haja-asutusalueilla koskevan lainsäädännön muuttamista. Muutoksen tavoitteena on edistää tuettujen laajakaistaverkkojen rakentamista lisäämällä julkisen tuen osuutta hankkeiden kokonaiskustannuksista. Käytännössä muutos tarkoittaa sitä, että tuen saajan maksettavaksi jäävät rakentamiskustannukset alenevat. Tämä mahdollistaa edullisemmat liittymämaksut liittymien tilaajille ja siten lisää liittymien kysyntää. Lisääntynyt kysyntä tietää suurempaa maksavien asiakkaiden määrää ja siten parantaa hankkeiden kannattavuutta.

Edelleen muutoksella sallitaan entistä useammalle laajakaistahankkeelle kunnan ja muiden julkisten tahojen lisätukia esimerkiksi takausten ja edullisten lainaehtojen muodossa. Tämä helpottaa tuettujen laajakaistahankkeiden rahoitusta, ja siten sen odotetaan lisäävän teleyritysten kiinnostusta osallistua laajakaistahankkeisiin. Esitetyt muutokset tukevat myös hallituksen kärkihankkeita, sillä ne vähentävät kaikkien tukiprosessiin osallistuvien tahojen, erityisesti tuen hakijoiden ja Viestintäviraston, hallinnollista taakkaa sujuvoittamalla säädöksiä.

Lisäksi muutokset edistävät digitaalisten julkisten palveluiden käyttöä ja saatavuutta eli niin sanottua Digi1-kärkihanketta sekä digitaalisen liiketoiminnan kasvu ympäristön kehittymistä eli Digi2-kärkihanketta. Lisäksi lainsäädännön muuttamisessa huomioidaan maakuntien liittojen lakkauttaminen maakuntaudistuksen yhteydessä. Muutokset toteutetaan tekemällä seuraavat muutokset lainsäädäntöön:

Tähän asti tukea on voinut saada vain alueilla, joilla on asunut vähemmän kuin 5,4 prosenttia Manner-Suomen väestöstä. Tämän lain voimaantulon jälkeen kilpailutettavilta hankkeilta poistuu tuen sitominen väestötiheyteen eli myös nämä niin sanotut punaiset alueet tulevat tuen piiriin. Tukea ei kuitenkaan edelleenkaan voida myöntää markkinaehtoisille alueille.

Maakuntaudistuksen on määrä tulla voimaan 1.1.2019. Tämän johdosta maakuntien liitot lakkautetaan 31.12.2018 ja laissa olevat maakuntien liittojen tehtävät muutetaan määräaikaikaisiksi ja ne ovat voimassa vuoden 18 loppuun asti.

Punkt i protokollet PR 3/2017 rd

Samoin tukihakemus Viestintävirastolle on tehtävä 31.12.2018 mennessä. Maakuntien liittojen tehtävät ajoittuvat hankealueiden määrittelyyn sekä hankkeen toteuttajan kilpailuttamiseen ja valintaan ennen Viestintävirastolle tehtävää tukihakemusta.

Tähän asti tilaajajohdon tukikelvoton osuus on ollut kaksi kilometriä. Esityksessä tukikelvoton osuus lyhennetään 100 metriin, ja siihen liittymän tilaajalla on mahdollisuus hakea kotitalousvähennystä työn osalta.

Euroopan komission notifiointiprosessissa hyväksymä laajakaistahankkeen päättymisen määräaika on 31.12.2019. Tämän johdosta lakiin esitetään lisättäväksi, että maksatushakemus Viestintävirastolle on tehtävä 30.6.2019 mennessä. Tällöin Viestintävirasto ehtii käsitellä ja maksaa tuet vuoden 2019 loppuun mennessä.

Erilaisten julkista tukea sisältävien rahoitusinstrumenttien käyttöä on voitu soveltaa tähän asti vain ennen 12.11.2012 kilpailutettuihin hankkeisiin. Esityksen mukaan jatkossa näitä instrumentteja voidaan soveltaa kaikkiin hankkeisiin, joihin Viestintävirasto ei ole vielä maksanut tukea. Korotettua 90 prosentin tuki-intensiteettiä on voitu soveltaa vain näihin 2012 kilpailutettuihin hankkeisiin. Esityksen mukaan korotettua tuki-intensiteettiä voidaan soveltaa kaikkiin hankkeisiin, joihin Viestintävirasto ei ole vielä maksanut tukea.

Esitetyt lainsäädäntömuutokset eivät edellytä muutosta eduskunnan Viestintävirastolle myöntämään valtiontuen myöntämisvaltuuteen. — Kiitoksia.

19.04 Kari Kulmala ps: Arvoisa puhemies, arvoisa ministeri! Esityksessä ehdotetaan laajakaistan rakentamisen tuesta haja-asutusalueella annettua lakia muutettavaksi siten, että tuen myöntämistä ei tulevaisuudessa rajattaisi ainoastaan niille alueille, jotka ovat väestötiheydeltään sellaisia, että enintään 5,4 prosenttia asuu yhtä harvaan tai harvemmin asutulla alueella. Tämä esitys on enemmän kuin tervetullut erityisesti tuonne maaseudulle.

Nopea laajakaista -hanke käynnistyi hallituksen periaatepäätöksellä jo vuonna 2008. Tämän hankkeen tarkoituksena oli varmistaa valtion tuen avulla nopeiden laajakaistaverkkojen rakentaminen alueille, joille kaupalliset operaattorit eivät tulisi kiinteää laajakaistaa koskaan rakentamaan. Hankkeen päämääränä oli, että vuoden 2015 loppuun mennessä yli 99 prosentilla käyttäjistä olisi saatavilla 100 megan laajakaistayhteys enintään kahden kilometrin etäisyydellä vakituisesta asuinpaikasta tai yrityksen toimipisteestä. Tästä hallituksen tavoitteesta ollaan tällä hetkellä pahasti myöhässä.

On olemassa hyväuskoisia kuntia, jotka luottivat hallituksen esityksen kannustamina pioneerityöhön, ja laajakaistaverkkojen rakentaminen alkoi useilla alueilla, muun muassa Rääkkylässä. Kunnassamme nähtiin välttämättömänä kunnan koosta ja talouden resursseista huolimatta huolehtia siitä, että kuntalaisemme saisivat tietoliikenneyhteydet osana infran peruspalveluja. Lisämotivaationa kiinteän laajakaistan rakentamiselle oli myös digitaalisten palveluiden muodostaminen muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä sähköisen asioinnin kehittäminen.

Laajakaistaverkosta pitää ymmärtää, että se on perusinfraa kuten tiestömme. Kiinteä laajakaistaverkko on elintärkeä haja-asutusalueella jo kansalaisten yhdenvertaisuutta ajatella, eikä tietoverkkojen rakentamisen tule kuulua kuntien tehtäviin vaan valtion, kuten vuoden 2008 periaatepäätöksessä mainitaan. Maan hallituksen kärkihanke, digitalisatio ja sähköisten palveluiden kehittäminen, ei ilman kiinteää laajakaistaa ole mahdollinen haja-asutusalueilla, kun siellä eivät edes matkapuhelimet aina toimi. Onkin syytä, että valtioneuvosto tekee nykyiseen rahoitusjärjestelmään sellaisia muutoksia, että kuntien ja tie-

Punkt i protokollet PR 3/2017 rd

toverkkoyhtiöiden talousvastuita helpotetaan. Toivottavasti tämä hallituksen esitys tuo lisävaloa tähänkin asiaan.

19.07 **Mirja Vehkaperä kesk:** Arvoisa herra puhemies! Suomeen on rakennettu laajakaistaa kuin Iisakinkirkkoa. Laajakaista kaikille -hanke on lanseerattu, voi sanoa, melkein vuosikymmen sitten, ja Nopea laajakaista -hanke on nyt juuri käynnissä. Meneillään on erilaisia hankkeita. Laajakaistahankkeita toteutetaan osuuskuntamuotoisina, kunnan omina, maakunnan omina, seudun omina, yksityisinä yrityksinä ja niin edelleen. Siis tämä kirjo on valtava, ja joskus on palautetta ollut siitäkin, olisiko valtion tai julkisen sektorin pitänyt ottaa vähän isompi koppi ehkä tästä, että koko Suomen laajakaistahankkeet olisi vedetty hie-man valtiovetoisemmin. Mutta toisaalta kirjo on antanut sen, että erilaisiin alueisiin, erilaisiin tarpeisiin on pystytty räätälöimään sitä laajakaistahanketta parhaalla mahdollisella tavalla.

Mutta kaikkein tärkein asia on se, että julkista rahaa käytetään näiden hankkeiden tukemiseen ja käytetään nyt sitten entistä joustavammin. Julkinen hankkeen tuki on ohjattu alueille, joilla ei ole markkinaehtoisesti kannattavaa investoida kiinteän verkon rakentamiseen esimerkiksi alhaisten tilaajamäärien ja pitkien etäisyyksien vuoksi.

No, meiltä monesti kysytään, kannattaako tukea mobiilia vai valokuitua, ja vastaus on varmasti pitkien etäisyyksien ja harvan asutuksen alueilla ja Suomessa se, että tarvitsemme molempia. Valokuituyhteyksiä tarvitaan etenkin toimintavarmuutta ja huippunopeutta vaativiin palveluihin. Kun haluamme edistää esimerkiksi etätyömahdollisuuksia, maatalousyrittäjyyttä laajasti, biotaloutta ja uusia liiketoimintamahdollisuuksia eri puolilla Suomea — siis työllisyyttä — niin me tarvitsemme moitteettomasti toimivia ja kattavia tietoliikenneyhteyksiä.

Tähän asti ohjelman etenemistä ovat hidastaneet liian tiukat ehdot tuen hyödyntämises-sä. Lisäksi rahoja on jäänyt käyttämättä joka vuosi. Nyt siis ehtoja väljennetään, jotta laajakaistojen rakentamiseen tulee vauhtia ja yhä useampi suomalainen saa toimivan verkko-yhteyden. Esteitä on poistettu siis ennenkin näiden hankkeiden aikana. Esimerkiksi etukäteismaksatus on tullut näille hankkeille — ihan viime vaalikauden loppupuolella teimme tämän muutoksen.

Nyt käsillä oleva lakimuutos siis tuo parannusta siihen, että aiemmin viimeiset 2 kilometriä sitä valokuitukaapelin rakentamista eivät ole olleet tukikelpoisia. Jatkossa tämä omavastuumatka on vain 100 metriä, eli tuen hyödyntäminen helpottuu merkittävästi ja kynnys tarttua tukeen madaltuu. Ja bonuksena sitten vielä kaiken päälle on se, että kotitalousvähennyksen hyödyntäminen sen työn osalta on mahdollista. Lisäksi julkisen tuen osuutta hankkeiden kokonaiskustannuksista lisätään ja entistä useammalle laajakaista-hankkeelle sallitaan lisätukea muun muassa takausten ja edullisten lainaehtojen muodossa.

No, lisäksi olen saanut palautetta siitä, että saavatko nyt, näiden tukiehtojen helpottues-sa, meneillään olevat hankkeet, tai hankkeet, jotka on jätetty, tukea, vai mitä näille oikein tapahtuu. Mutta ministeri tuossa kertoi, että tukea, näitä helpotuksia, voivat nyt saada ne hankkeet, joille ei tukea vielä ole maksettu. Se on ilmeisesti se tulkinta, jota näissä käytetään. Siis varmasti hankkeet, jotka ovat nyt vireillä, voivat ajatella hyötyvänsä tästä uudesta laista — ne, joille ei todellakaan ole maksettu vielä tätä julkista tukea. Vanhojen hankkeiden toimintaedellytyksiä puolestaan parannettaisiin esimerkiksi tuki-intensiteettiä korrottamalla. Ja tukea saa jatkossa myös vähemmän harvaan asutuille alueille, kun alueen väestötiheyden perusteella ei enää rajoiteta tuen saantia.

Punkt i protokollet PR 3/2017 rd

On siis huomattava, että meneillään on paljon uudistuksia, jotka tarvitsevat laajakais-tayhteyksiä. Otan esimerkiksi nämä sähköiset postilaatikot, joista puhuimme äskettäin, tai liikennepalvelut tai jopa peruskoulun digiloikan mahdollistamisen uusien oppimisympäri-stöjen, sisältöjen ja pedagogiikan muodossa.

19.13 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Oikeastaan edellinen edustaja Veh-kaperä tuossa aivan lopussa otti esille sen, mistä itse ajattelin puhua. Se on tämä kouluissa tapahtuva digiloikka, ja itse asiassa tällä on erittäin iso merkitys juuri näihin. Nyt meillä ovat monet koulut edelleen sellaisien yhteyksien päässä, että tämä digiloikka on kiinni ei enää oppimateriaaleista eikä osaamisesta — lapsethan osaavat jo kaiken ja opettajatkin kiihtyvällä tahdilla — vaan se on kiinni siitä, että tekniikka ei toimi. Silloin pidän erittäin myönteisenä, että näitä elävän maaseudunkin kouluja saadaan kuituyhteyden päähän, ja itse asiassa eivät edes kaikissa taajamakouluissakaan nämä yhteydet ole sellaisella tasolla. Olen saanut itse entisenä opettajana yhteydenottoja esimerkiksi huolestuneilta abiturien-teilta sähköisiä ylioppilaskirjoituksia ajatellen, miten nämä yhteydet toimivat, kun ke-väällä on aika kirjoittaa — ja hetken päästä jo kaikki kirjoitukset — sähköisesti.

Tämä on kallis urakka, mutta kun tuossa edellisessä kohdassa puhuttiin postinjakelusta, niin pidän kyllä paljon myönteisempänä sitä, että me laitamme niitä kymmeniä miljoonia mieluummin tähän, että rakennamme toimivat sähköiset verkot, kerran täällä on se tule-vaisuus, haluamme tai emme. Silloin on hyvä, että etätyö toimii ja digipalvelut saadaan toi-mimaan. Meillä on erilaisia suunnitelmia myös kuljetukseen ja liikenteeseen. Eli digiloika pitää nyt oikeasti Suomessa ottaa sillä tavalla kuin ministeri Berner, joka on siinä otta-nut hyvän otteen. Tämä työhän on aloitettu jo aikanaan — itse asiassa taisi olla silloin mi-nisterinä Suvi Lindén, kun tätä laitettiin liikkeelle — ja askelia on otettu, mutta ei tarvitse mennä kovinkaan syrjään, kun meillä on edelleen luvattoman heikkoja nettiyhteyksiä, [Puhemies koputtaa] ja hyvä, että tähän nyt tehdään parannusta.

19.15 Jukka Kopra kok: Arvoisa puhemies! Esitys laajakaistarakentamisen tukea haja-asutusalueella koskevan lain muuttamisesta on varsin hyvä. Näitä kuituyhteyksiä on yritet-ty nyt vetää eri puolille Suomea jo monta vuotta, ja monessa tapauksessa rakentamisen esteeksi on muodostunut tiukka tukikriteeristö. Rahaakin on jäänyt käyttämättä, kun tukikel-poisia hankkeita ei ole ollut varatun summan edestä.

Laajakaistarakentamisen näkökulmasta Suomi on harmillisen harvaan asuttu maa. Suu-reen osaan Suomea ei mitenkään saada rakennettua nykyaikaisia kuituyhteyksiä liiketalou-dellisesti kannattavasti ilman tukea. Laajakaistatuki on siis perusteltu.

Pari ajatusta toivon tämän sinänsä hyvän ja kannatettavan esityksen jatkojalostajille har-kittavaksi. Voisivatko vapaa-ajan asuntojen valokuituyhteydet myöskin kuulua tuen piiri-in? EU-maaseuturahaston tukiehdossa ovat myös vapaa-ajan asuntojen valokuituverk-koyhteydet tukikelpoisia. Nyt ja tulevaisuuden maaseudulla vapaa-ajan asunnon tai niin sanotun kakkosasunnon merkitys kasvaa kotitalouden toisena kotina ja pienyrityksen työ-paikkana. Julkisuudessa on paljon ollut myös keskustelua kaksoispaikkakuntalaisuudesta.

Olisi varmasti myös hyvä, jos tukiehdot olisivat samanlaisia vapaa-ajan asuntojen suh-teen laajakaistalaissa ja EU-maaseuturahaston tukiehdossa. Vapaa-ajan asunnot saataisiin uudessa laajakaistalaissa tukikelpoisiksi esimerkiksi siten, että hyväksyttäisiin ne kustan-nukset, jotka kohdistuvat tilaajayhteyden osalle, joka ulottuu enintään 100 metrin päähän

Punkt i protokollet PR 3/2017 rd

käyttäjän vakinaisesta tai vapaa-ajan asuin- tai sijaintipaikasta. Tämän lisäyksen vaikutavuus maaseudun elinvoimaisuuteen voisi olla erittäin suuri.

Edelleen tukikelvottomien niin sanottujen mustien ympyröiden poistoa maaseudulta tulisi harkita ja mahdollisesti saattaa nämäkin alueet tuen piiriin. Hallituksen esityksen mukaan tukikelpoisia eivät ole sellaiset kustannukset, jotka ovat alueella, joka ulottuu kahden kilometrin päähän sellaisesta liityntäpisteestä, josta voidaan tarjota edistyksellisiä viestintäverkkoja. Tässä yhteydessä kahden kilometrin etäisyydellä tarkoitetaan käytännössä Viestintäviraston merkitsemiä niin sanottuja mustia ympyröitä. Maininta on oikea silloin, kun kysymyksessä on kaupunkitaajama, jolla on aito mahdollisuus saada markkinaehtoisesti laajakaista- tai valokuituyhteys. Kuitenkin, jos tämä niin sanottu musta ympyrä on sijoitettu kunnan kirkonkylään tai muulle maaseutualueelle, niin pääsääntöisesti edellä mainittu edistyksellisten viestintäverkkojen tarjonta ei toteudu, ja voi kysyä, pitääkö teleoperaattorin ilmoitus valokuituverkkojen saatavuudesta paikkansa. On riski, että teleoperaattori näennäisellä ilmoituksella edistyksellisten viestintäverkkojen saatavuudesta Viestintävirastolle vain suojaakin omaa kupari- ja mobiililaajakaistan liiketoimintaa. Voi olla niinkin, että Viestintäviraston merkkiaamien mustien ympyröiden alueella maaseudulla ei käytännössä ole markkinaehtoista valokuituyhteyksien tarjontaa, koska isot teleoperaattorit eivät halua investoida valokuituverkkoihin maaseudulle. Tästä on viitteitä eri puolilta Suomea.

Toivon, että lakiesitystä tarkasteltaisiin valiokuntakäsittelyssä edellä esittämäni näkökohdat huomioiden.

19.18 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! Laajakaista olisi jo alun perin Suomessa pitänyt rakentaa enemmän valtiovetoisesti, sillä onhan kyse liikenneväylästä. Teillä kulkeminenkin on Suomessa kaikille mahdollista. Minkä takia meidän laajakaistaverkkojemme käyttäminen on vain tiettyjen henkilöitten etuoikeus?

Ongelmaksi on koettu nyt semmoinenkin asia, että on rakennettu paljon pieniä laajakaistaverkkoja kyliin. Niitä on hallinnollisesti erittäin hankala pyörittää, onhan kyse osuuskunnista monestikin, jotka niitä pyörittävät, ja meidän täytyy nyt miettiä jatkossa, millä tavalla pystyisimme yhdistämään näitä osuuskuntia ja rakentamaan laajempia kokonaisuuksia näistä. Esimerkiksi kunta olisi riittävän iso, jopa maakuntatasolla voitaisiin ihan tällaisia asioita pyörittää. On todella tarpeetonta hallinnon ja byrokratian rakentamista, että on tehty näitä pieniä toimijoita.

Sain Lapista äsken erittäin hyvä viestin henkilöltä, joka vastaa Lapissa laajakaistahankehitystä. Hän kirjoitti: "Olen tänään käynyt kierroksilla koululaisten liikenneturvallisuudesta ja digitalisaation laajentamisesta ja siitä, miten kunnat pitää sitouttaa ohjelmaan ja valvomaan kokonaisetua toiminnallisesti. Avoin verkko on päivän sana." Avoin verkko on päivän sana. Jatkammeko me sitä hommaa, että rakennamme suljettuja verkkoja? Eikö Suomessa olisi aika lähteä rakentamaan kuitenkin jo avointa verkkoa?

19.20 Ari Torniainen kesk: Arvoisa herra puhemies! Tämä hallituksen esitys on todellakin kannatettava. Toimivat ja mielellään myös vakaat ja nopeat sähköiset palvelut on saatava kaikkien suomalaisten saataville asuinpaikkaan katsomatta. Laajakaista onkin tuotava kaikkien suomalaisten ulottuville, ja tämä hallituksen esitys laajentaa laajakaistayhteyksien tuettua rakentamista ja samalla myös helpottaa laajakaistan leviämistä koko Suomeen.

Punkt i protokollet PR 3/2017 rd

Nyt tukea on jäänyt jopa käyttämättä, koska ehdot tuen saamiseksi ovat olleet aivan liian tiukat. Aiemmin viimeiset 2 kilometriä laajakaistakaapelia eivät ole olleet tukikelpoisia. Jatkossa omavastuumatka lyhenee 100 metriin, ja uusi esitys helpottaa erityisesti harvaan asutuilla alueilla tuen hyödyntämistä. Samalla myös erikokoiset laajakaistaa tarjoavat yhteisöt ja yritykset voivat toimia nykyistä joustavammin. Esitys on merkittävä parannus nykyiseen laajakaistatukeen ja helpottaa laajakaistan leviämistä. Tällaisia toimia tarvitaan, jotta koko Suomeen saadaan toimivat palvelut.

Sitten toisena asiana haluan ottaa vielä esille edustaja Kopran esille tuomat kaksi tärkeää asiaa. Toivon, että niitä asioita voidaan viedä eteenpäin myös tuolla valiokuntakäsittelyssä, sillä tosiasia on, että esimerkiksi vapaa-ajan asuntojen valokuituyhteydet tulisi saada myöskin tuen piiriin, koska ne ovat myös siellä EU:n maaseuturahaston tukiehdoin mahdollisia. Pitää muistaa, että meillä myös tuolla maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksessa pyritään viemään niitä asioita eteenpäin, että vapaa-ajan asuntojen muuttamista pysyvään asumiseen joustavoitetaan. Se olisi todella tärkeä, tämä asia, ja toinen on niin sanottujen tukikelvottomien mustien ympyröiden poistaminen maaseudulta. Toivottavasti tämä myöskin huomioidaan.

19.22 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa herra puhemies! Olemme tänään tässä salissa puhuneet paljon yhdenvertaisuudesta ja työllisyydestä, ja näen tämän laajakaistarakentamista lisäämään tarkoitetun lain muun muassa näiden asioiden toteutumisen kannalta hyvin kannatettavana esityksenä. Uskon, että tällä esityksellä voidaan lisätä laajakaistan leviämistä koko Suomeen. On harmillista, että nykyinen lainsäädäntö on aiheuttanut tilanteen, jossa tukea on jäänyt jopa käyttämättä liian tiukkojen ehtojen vuoksi. Uskon, että tämä hyödyttää erityisesti harvaan asuttuja seutuja.

Tavoite saada koko Suomeen toimivat laajakaistat on yhteinen, ja sen tavoittamiseksi tarvitaan toki monia keinoja, ja tämä on yksi toivottava sellainen. Tärkeää on kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että hakemusten fokus on kaikkein eniten tukea tarvitsevilla alueilla, ja tämän varmasti huomioimme valiokuntakäsittelyssä. Myös itse kannatan edustaja Kopran ja edustaja Torniaisen tässä jo esille ottamia seikkoja valiokuntakäsittelyssä esille otettaviksi.

19.24 Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner: Arvoisa puhemies! Arvoisat edustajat! Kiitoksia näistä palautteista ja näkökulmista. Haluan vielä tuoda esille, että hallitus on toivonut, että valiokunta ja eduskunta käsittelevät tämän esityksen kiireellisenä, ja odotan myöskin hyvää vuorovaikutusta ja myönteistä suhtautumista tämän esityksen eteenpäin viemiseksi. — Kiitos.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till kommunikationsutskottet.